

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Eesti Vabariigi Presidendi Kantselei
Peep Jahilo
peep.jahilo@vpk.ee

Meie: 11.01.2023 nr 2

Pöördumine puuetega inimestele ligipääsetava vabariigi aastapäeva tähistamise traditsiooni jätkamiseks

Eesti Puuetega Inimeste Koda on seisukohal, et juba mitmeid aastaid traditsiooniks olnud vabariigi aastapäeva kontsertetenduse ligipääsetavuse tõstmine on oluline prioriteet, et liikuda suunal, kus Eesti jaoks olulistest sündmustest on võimalik osa saada kõikidel Eesti inimestel, olenemata puudest või erivajadusest.

Valitsuse heakskiidetud ligipääsetavuse rakkerühma dokument toob välja olulised tegevused, et tagada ligipääsetavus: *“Vastutavatel asutustel tagada edaspidi püsivalt kõikide riiklikult oluliste pöördumiste ja kõnede (Vabariigi Presidendi, peaministri ja Riigikogu esimehe kõned, pöördumised, erakorralised teated) teleülekannete ligipääsetavus ERR-i ülekannetes (subtiitrid, viipekeelne tõlge, vajaduse korral kirjeldustõlge ja helilised subtiitrid) ning teeb ühtlasi ettepaneku “Muuta lähiaastatel ligipääsetavaks riiklikult oluliste tähtpäevade ja kultuurisündmuste ülekanded ERR-is (erinevad sündmused seoses vabariigi aastapäeva, võidupüha ja taasiseseisvumispäevaga, laulu- ja tantsupidu jm).”*

Eesti Puuetega Inimeste Koda tänab senini tehtud pingutuste eest EPIKoja sihtrühmade jaoks ligipääsetavuse parandamisel, kuid toob välja, et siiani on tegemist olnud sündmuse puhul vaid osalise ligipääsetavusega, sest tagatud on olnud presidendi kõne, kuid mitte kontsertetenduse ligipääsetavus.

Nägemispuudega inimestele mõeldud kirjeldustõlge on tehtud kontsertetendusele osadele näiteks 102., 103. ja 104. aastapäeva puhul ja viipekeelsele kogukonnale on tagatud olnud senini presidendi kõne ligipääsetavus eesti viipekeeles, kuid mitte sellele järgnev sündmuse osa ega kontsertetendus tervikuna.

Kuulmislangusega inimestele on teleülekannde puhul oluline subtiitrite kättesaadavus, mille jaoks on ettevalmistus võimalik teha juba ette, ilma automaatsubtiitriteid kasutamata, mis tihti ei suuda edastada sõnumit kogu ulatuses või keeleliselt piisavalt korrektselt.

Tulevikku vaadates on võimalik luua sündmusele lihtsas keeles kokkuvõtte, et tõsta riiklikult olulise tähtpäeva ligipääsetavust ka kerge intellektipuudega inimeste jaoks.

Kahjuks on meieni jõudnud info, et rahaliste vahendite puudumise tõttu ei ole kavas sel aastal üritust ligipääsetavaks muuta. Eesti Puuetega Inimeste Koda lähtub ligipääsetavuse rakkerühma lõpparuandes väljatoodust ning on seisukohal, et Eesti Vabariigi Presidendi Kantseleil on kohustus näidata eeskuju rahvuslike tähtpäevade ja oluliste sündmuste ligipääsetavuse edendamisel. See tähendab ühtlasi eelarvesse ligipääsetavuse jaoks ettenähtud vahendite lisamist ning sündmuste planeerimiseks piisava ajavaru tekitamist, et tagada võimalikult suur ligipääsetavus. Järjepidev sündmuste ligipääsetavuse tõstmine näitab eeskuju kõigile, muuhulgas ka erasektorile ning näitab, kuidas suhelda avalikkusega kõikide jaoks ligipääsetaval moel, edendades võrdset kohtlemist. Leiame, et Presidendi institutsioonil on hoovad, et tõsta teadlikkust ning juhtida tähelepanu ligipääsetavusega seotud kitsaskohtadele ja vajakajäämistele, mh puuetega inimeste kaasamisega seonduvale.

Eesti Puuetega Inimeste Koda soovib, et traditsioon ligipääsetavate tähtpäevade osas jätkuks ka edaspidi ja Eesti Vabariigi aastapäevade tähistamine, sealhulgas 105. aastapäeva tähistamine, jätkub ligipääsetaval viisil ning samme astutaks tähtpäevade tähistamise ligipääsetavuse tõstmisel edasi, mitte tagasi.

Lugupidamisega
(*allkirjastatud digitaalselt*)

Maarja Kraiss-Leosk
Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht
maarja.krais-leosk@epikoda.ee
tel +372 661 6393

Mari Puuram
Eesti Puuetega Inimeste Koja nõunik
mari.puuram@epikoda.ee
tel +372 5629 1487